

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška a soudců Josefa Baxy, Michaely Bejčkové, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj) a Tomáše Rychlého v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření JUDr. Václav Henych, ředitel odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra, se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, za účasti: politická strana **OBČANÉ.CZ**, IČ 71339671, se sídlem 5. května 1640/65, Praha 4, o návrhu na rozpuštění politické strany,

t a k t o :

- I. Politická strana OBČANÉ.CZ **se rozpouští.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Likvidátorkou politické strany OBČANÉ.CZ **je jmenována** JUDr. Jana Fialová, insolvenční správkyň, IČ 25804685, se sídlem Točitá 1964/34, Praha 4.

Odůvodnění:

[1] Dne 7. ledna 2019 podala vláda (dále jen „navrhovatelka“) u Nejvyššího správního soudu návrh na rozpuštění politické strany OBČANÉ.CZ (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. března 2017, č. j. Pst 2/2017-19, byla politické straně pozastavena činnost, neboť opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách v tehdy účinném znění tím, že Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2014 předložila v neúplné podobě a výroční finanční zprávu za rok 2015 nepředložila vůbec. Politická strana však ani poté neučinila kroky

k odstranění závadného stavu a nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2016, jak vyplývá z usnesení Poslanecké sněmovny č. 1653 z 56. schůze konané dne 27. dubna 2017, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2016. Z vyjádření Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na který přešla na základě novelizace zákona o politických stranách provedené zákonem č. 302/2016 Sb. kontrolní pravomoc ve vztahu k financování politických stran, dále vyplývá, že politická strana nepředložila ani výroční finanční zprávu za rok 2017.

[2] Politická strana, ač Nejvyšším správním soudem vyzvána, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

[3] Usnesením ze dne 13. února 2019, č. j. Pst 5/2019-19, předseda senátu s ohledem na vyhlášení voleb do Evropského parlamentu přerušil řízení [§ 48 odst. 2 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 94 odst. 2 tohoto zákona a s § 15 odst. 2 zákona o politických stranách]. Ochranná doba podle § 15 odst. 2 zákona o politických stranách skončila dne 4. června 2019, a proto předseda senátu usnesením ze dne 27. května 2019, č. j. Pst 5/2019-24, vyslovil, že se v řízení od 5. června 2019 pokračuje.

[4] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl Nejvyšší správní soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. prosince 2016, vyplývala povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod písm. a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. prosince 2016, může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 17 až § 19 tohoto zákona.

[6] Novelou zákona o politických stranách, provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. ledna 2017 zřízen Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na něž přešly kontrolní pravomoci v oblasti dohledu nad hospodařením stran a hnutí, dosud vykonávané Poslaneckou sněmovnou (§ 19f zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Namísto Poslanecké sněmovny jsou nyní politické strany a hnutí povinny předkládat své výroční finanční zprávy v rozsahu stanoveném zákonem tomuto úřadu (§ 19h zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Stále platí, že nesplnění této povinnosti je důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu Nejvyššímu správnímu soudu na pozastavení činnosti, popřípadě na rozpuštění politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Nicméně z přechodných ustanovení (čl. II bod 2 části první zákona č. 302/2016 Sb.) je zřejmé, že politická strana měla splnit povinnost předložit výroční finanční zprávu za rok 2016 vůči Poslanecké sněmovně, která splnění povinnosti posoudila naposledy ve lhůtě do 7. června 2017, a že se splnění této povinnosti posuzuje podle zákona o politických stranách

pokračování

v dosavadním znění. Agenda výročních finančních zpráv politických stran a hnutí přešla na nově zřízený úřad ke dni 8. června 2017, jak vyplývá z vyjádření úřadu zaslaného společně s návrhem na rozpuštění politické strany.

[7] Politická strana tedy měla předložit výroční finanční zprávu za rok 2016 nejpozději ke dni 1. dubna 2017 Poslanecké sněmovně. Pokud tak v této lhůtě neučinila a nestalo se tak ani do 8. června 2017, mohla své pochybení napravit předložením výroční finanční zprávy za rok 2016 Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který by při jejím posuzování vycházel z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách ve znění účinném do 31. prosince 2016. Výroční finanční zprávy za rok 2017 se již předkládaly tomuto úřadu ve lhůtě do 1. dubna 2018 podle § 19h zákona o politických stranách ve znění zákona č. 302/2016 Sb.

[8] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že podle jeho rozsudku ze dne 29. března 2017, č. j. Pst 2/2017-19, již byla politické straně pozastavena činnost, neboť opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách ve znění účinném do 31. prosince 2016 tím, že nepředložila Poslanecké sněmovně úplnou výroční finanční zprávu za rok 2014 a výroční finanční zprávu za rok 2015.

[10] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že podle usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 1653 z 56. schůze konané dne 27. dubna 2017, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2016, politická strana nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2016 [usnesení II písm. b) bod 44]. Podle podnětu Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí k rozpuštění politické strany OBČANÉ.CZ ze dne 15. června 2018, č. j. UDH-692/2018-1, politická strana nepředložila úplnou výroční finanční zprávu za rok 2014 a výroční finanční zprávu za rok 2015, neodstranila tedy závadný stav vedoucí k pozastavení její činnosti, a nadto nepředložila ani výroční finanční zprávy za roky 2016 a 2017.

[11] Protože podle § 96 s. ř. s. rozhoduje soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který je tu v době rozhodnutí soudu, vyžádal si od Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí aktuální informaci ohledně předmětných výročních finančních zpráv. Podle sdělení Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ze dne 11. 6. 2019, č. j. UDH-1726/2019, politická strana uvedené výroční finanční zprávy za roky 2014, 2015, 2016 a 2017 nadále nepředložila, stejně jako zprávu za rok 2018. Závadný stav tedy trvá.

[12] Na základě uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný. Údaje obsažené ve spise dokládají, že politická strana skutečně nesplnila zákonem uložené povinnosti, neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu

vůbec nepředložila příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, úplnou výroční finanční zprávu za rok 2014 a výroční finanční zprávu za rok 2015, pro což již byla činnost politické strany citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu pozastavena, dále v zákonem stanoveném termínu nepředložila příslušnému orgánu (tj. Poslanecké sněmovně, respektive Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí) výroční finanční zprávy za rok 2016 a 2017, a neučinila tak ani později. Politická strana tak opakovaně nesplnila zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. prosince 2016, respektive § 19h odst. 1 tohoto zákona v nyní účinném znění, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o rozpuštění strany nebo hnutí [§ 13 odst. 1 písm. b) citovaného zákona].

[13] Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v platném a účinném znění je zřejmé, že za situace, kdy politická strana výroční finanční zprávu nepředložila buď vůbec, anebo ji nepředložila se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení zákona o politických stranách opodstatňuje rozpuštění politické strany, jelikož platí, že *„strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění [...], jestliže je jejich činnost v rozporu s § 1 až 5 nebo jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena“* (§ 13 odst. 5 uvedeného zákona). Právě tato situace nastala v nyní projednávané věci.

[14] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o rozpuštění politické strany OBČANÉ.CZ.

[15] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[16] Podle § 13 odst. 5 *in fine* zákona o politických stranách soud v rozhodnutí o rozpuštění politické strany či hnutí určí současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí. Jako likvidátor tak nepřichází v úvahu člen statutárního orgánu politické strany ve smyslu § 191 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud proto jmenuje likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců podle § 191 odst. 4 tohoto zákona. Nejvyšší správní soud jmenoval likvidátorkou politické strany JUDr. Janu Fialovou, insolvenční správkyni, IČ 25804685, se sídlem Točitá 1964/34, Praha 4, tj. ve stejném městě a městské části, kde sídlí politická strana. Likvidace politické strany se řídí podle § 187 a násl. občanského zákoníku. Podle § 205 tohoto zákona likvidátorka vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku a tyto dokumenty, případně též návrh na použití likvidačního zůstatku, předloží ke schválení Nejvyššímu správnímu soudu. Odměna a náhrada hotových výdajů likvidátorky se řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, ve znění pozdějších předpisů, a bude likvidátorce na její návrh přiznána soudem po schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a po předložení potvrzení o výmazu politické strany z rejstříku.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politická strana **je oprávněna** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 13. června 2019

Tomáš Langášek
předseda senátu